

VIMPELIN KUNNAN

TARKASTUSLAUTAKUNNAN

ARVIOINTIKERTOMUS 2018

TALOUDEN JA TOIMINNAN TARKASTUS.....	3
Tarkastuslautakunta	3
Tilintarkastaja	3
Tarkastustoiminta	3
KUNNAN TALOUDEN KEHITTYMINEN	3
Vertailu kriisikuntia kuvaavien tunnuslukujen raja-arvoihin	5
TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI	8
Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta	8
Aikuispsykososiaaliset palvelut.....	8
Vastaanottopalvelut	8
Erikoissairaanhoido.....	8
Aikuissosiaalityö.....	9
Perhepalvelut.....	9
Hoito- ja hoivapalvelut.....	9
Vammaispalvelut	9
Suun- ja terveydenhuolto.....	10
Eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuolto	10
Työterveyshuolto	10
Järvi-Pohjanmaan sivistyslautakunta.....	10
Järvi-Pohjanmaan maaseutulautakunta.....	12
Kunnanhallitus.....	14
Tekninen lautakunta	15
Yhdyskuntasuunnittelu.....	15
Yhdyskuntapalvelut.....	15
Toimitilat ja vuokrauspalvelut.....	16
Puhdistus- ja ravitsemuspalvelu	17
Vesihuoltolaitos	17
Investoinnit.....	18
Kunnan konserniyhtiöt.....	18
YHTEENVETO	19

TALOUDEN JA TOIMINNAN TARKASTUS

Tarkastuslautakunta

Tarkastuslautakunnan tehtävänä on valmistella kunnanvaltuuston päätettäväksi kunnan hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, sekä arvioida vuosittain valtuuston asettamien toiminnallisten ja talouden tarkastusta koskevat asiat sekä arvioida vuosittain valtuuston asettamien toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden toteutuminen. Tarkastuslautakunnalla on tarkastusoikeus niihin kunnan konserniyhtiöihin, joissa omistusoikeus on yli 50%. Valtuusto on kokouksessaan 12.6.2017 valinnut tarkastuslautakuntaan valtuuston toimikaudeksi seuraavat jäsenet ja henkilökohtaiset varajäsenet:

Varsinainen jäsen

Niemi Jyrki, pj.
Mikola Mikael, vpj.
Aho Aila
Leppäaho Jouni
Järvenpää Laila

Henkilökohtainen varajäsen

Jukkala Veijo
Vihriälä Tuomo
Apilasaho Helena
Lehto Teemu
Järvelä Hilikka

Tilintarkastaja

Vimpelin kunnan tilintarkastajana toimii 2017-2020 BDO Auditor Oy:stä vastuunalaisena tilintarkastajana JHT, HT Tuula Ylikangas.

Tarkastustoiminta

Tarkastuslautakunta on työssään tutustunut vuoden 2018 talousarvioon, taloussuunnitelmaan, kunnan strategiaan ja hallintosäätöön, Joulukuussa 2018 hyväksytyyn elinkeinostrategiaan vuosille 2019-2021 ja kunnanvaltuuston 17.12.2018 hyväksymään hyvinvointikertomukseen vuodelta 2018 sekä valtuuston ja hallituksen pöytäkirjoihin. Lisäksi on tutustuttu ennalta sovitun työnjaon mukaisesti eri lautakuntien pöytäkirjoihin.

Tarkastuslautakunta on kokoontunut 7 kertaa vuonna 2018. Lautakunnan jäsenistä kaksi osallistui Seinäjoella 29.10.2018 järjestettyyn uusille jäsenille tarkoitettuun koulutukseen. Lautakunnan jäsenet ovat tehneet oman osuutensa arviointikertomuksesta suurelta osin omalla ajallaan. Kuntalain mukaiset esteellisyydet on huomioitu lautakunnan työskentelyssä.

KUNNAN TALOUDEN KEHITTYMINEN

Kolmen perättäisen ylijäämäisen vuoden jälkeen Vimpelin kunnan taloustilanne heikkeni vuonna 2018 valtakunnallisestikin heikon kunnallisveron kertymän vuoksi. Kunnan tilinpäätös vuodelta 2018 on alijäämäinen 0,503 miljoonaa euroa poistojen jälkeen. Vuoden

2017 tilinpäätökseen verrattuna laskua oli lähes 800 000 euroa. Verotuloja kertyi yhteensä 9,851 miljoonaa euroa. Samanaikaisesti myös valtionosuus laski n. 315 000 euroa.

Vuoden 2017 tilinpäätöksen taseessa oli ylijäämää yhteensä 250 752,35 euroa. Alijäämäinen vuoden 2018 tilinpäätös merkitsee sitä, että taseessa on vuoden 2018 lopussa -252 257,98 euron alijäämä. Kunnallisveroon ei ole tehty muutoksia, joka on 22,25%. Yhteisöverojen tuotto oli 592 670 euroa, jossa laskua edelliseen vuoteen oli 55 873 euroa. Kiinteistöverojen tuotto oli 812 423 euroa, jossa laskua edellisvuoteen 92 952 euroa. Toimintatuottoja (ulkoinen) kertyi Vimpelin kunnalle yhteensä 3,705 miljoonaa euroa, jossa nousua edelliseen vuoteen 167 229,69 euroa, eli kasvua n. 4,7%. Toimintakulut vuonna 2018 olivat -20 992 185,83 euroa. Toimintakate vuonna 2018 oli -17 287 441,90 euroa, joka on lähes edellisen vuoden tasolla.

Vimpelin kunnan lainakantaa on pystytty lyhentämään pitkäaikaisten lainojen osalta. Vuoden 2018 aikana lyhytaikaisten lainojen määrä lisääntyi yhteensä 0,4 miljoonan euron arvosta. Kuntatodistusohjelman kautta hankittuja lainoja on taseessa 4,5 miljoonaa euroa. Lainan korkojen ollessa tällä hetkellä miinusmerkkisiä, ei näistä lainoista koidu taloudellista kuormitusta korkojen muodossa.

Toimintakulujen kriittistä tarkastelua on jatkettava hyvässä yhteistyössä eri toimintatahojen kanssa, jolla luodaan luottamusta Vimpelin kunnan vakaaseen talouteen.

Verotulot 2011 – 2018

Verotulot	TP 2011	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018
Kunnallisvero	7 837 900	8 250 870	9 042 115	8 849 337	9 147 885	9 192 000	9 088 400	8 445 979
Yhteisövero	1 360 898	451 432	422 491	550 011	614 662	571 187	648 543	592 670
Kiinteistövero	409 864	519 451	583 562	677 603	766 358	866 442	905 375	812 423
Yhteensä	9 608 662	9 221 753	10 048 168	10 076 951	10 528 906	10 629 629	10 642 318	9 851 072
Verotulot, €/as	2 982	2 877	3 169	3 243	3 426	3 513	3 578	3 392

Valtionosuudet 2011 – 2018

	TP 2011	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018
Yleinen valtionosuus	<i>ns. yhdenputken malli</i>							
Sosiaali- ja terveystoimi								
Sivistys- ja kulttuuritoimi								
Verotulontasaus								
Valtionosuudet yhteensä	6 768 595	6 685 176	7 533 875	8 292 810	8 058 898	8 227 134	8 129 709	7 815 256
Harkinnanvarainen avustus	0	420 000	415 000	446 000	0	0	0	0
KOKONAISSUMMA VALTIONOSUUS	6 768 595	7 105 176	7 948 875	8 738 793	8 058 898	8 227 134	8 129 709	7 815 256

Taloudelliset tunnusluvut Vimpelin kunta 2011-2018

Tunnusluku	TP 2011	TP 2012	TP 2013	TP 2014	TP 2015	TP 2016	TP 2017	TP 2018
Asukasmäärä	3223	3204	3173	3107	3073	3026	2974	2904
Vuosikate € / asukas	-213	-315	43	272	721	777	614	122
Omavaraisuusaste %	53,7	43,73	39,78	31,74	37,90	44,99	49,10	46,68
Lainat € / asukas	1912	2522	3107	4352	4170	3505	3208	3264
Kunnan lainakanta 1000€	6161	8080	9859	13521	12 814	10606	9541	9479
Pääomamenojen tulorahoitus %	-39,4	-57						
Investointien tulorahoitus %	-81,65	-100	12	19,2	142,6	477,9	265,1	28,1
Kassan riittävyys päivinä	23	12	21	30	25	23	25	17

Vertailu kriisikuntia kuvaavien tunnuslukujen raja-arvoihin

Arviointimenettely kuntalain 118 § (8.2.2019/175) mukaan.

Kunnan ja valtion tulee yhdessä selvittää kunnan mahdollisuudet turvata asukkailleen lainsäädännössä edellytetyt palvelut sekä ryhtyä toimenpiteisiin palvelujen edellytysten turvaamiseksi, jos vähintään toinen 2 ja 3 momentissa tarkoitetuista erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyn edellytyksistä täyttyy.

Arviointimenettely voidaan käynnistää, jos kunta ei ole kattanut kunnan taseeseen kertynyttä alijäämää 110 §:n 3 momentissa säädettyssä määräajassa.

Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kunnan viimeisessä konsernitilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneenä vuonna vähintään 500 euroa, tai rahoituksen riittävyyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat talouden tunnusluvut ovat kahtena vuonna peräkkäin täyttäneet seuraavat raja-arvot:

- 1) kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia;
- 2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti;
- 3) asukasta kohden laskettu kunnan konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntien konsernitilinpäätöksen lainojen ja vuokravastuiden keskimääräisen määrän vähintään 50 prosentilla;
- 4) konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8.

Pykälän 3 momentissa tarkoitettujen tunnuslukujen raja-arvot lasketaan vuosittain Tilastokeskuksen ylläpitämiin konsernitilinpäätösten tietoihin ja kunnan vahvistamaan tuloveroprosenttiin perustuen. Edellä 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettu vuosikate lasketaan ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta. Lisäksi 3 momentin 4 kohdassa tarkoitettu konsernitilinpäätöksen laskennallinen lainanhoitokate lasketaan kaavalla, jossa konsernituloslaskelman vuosikatteeseen lisätään korkokulut ja jossa saatu summa jaetaan korkokulujen ja laskennallisten lainanlyhennysten summalla. Laskennalliset lainanlyhennykset saadaan jakamalla konsernitaseen lainamäärä kahdeksalla.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun selvityksen tekee arviointiryhmä, jonka jäsenistä yhden nimeää valtiovarainministeriö ja yhden kunta. Valtiovarainministeriö nimeää kuntaa kuultuaan ryhmän puheenjohtajaksi kunnasta ja ministeriöstä riippumattoman henkilön. Ryhmä tekee ehdotuksen kunnan asukkaiden palvelujen turvaamiseksi tarvittavista toimenpiteistä.

Valtuuston on käsiteltävä ryhmän toimenpide-ehdotukset ja saatettava niitä koskeva päätös valtiovarainministeriön tietoon mahdollisia jatkotoimenpiteitä varten. Valtiovarainministeriö tekee ryhmän toimenpide-ehdotusten ja valtuuston päätösten perusteella ratkaisun kuntarakennelaisissa tarkoitetun erityisen selvityksen tarpeellisuudesta kuntajaon muuttamiseksi.

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2019. Kuntalain 118 §:n 3 ja 4 momentissa säädettyjä raja-arvoja sovellettaisiin ensimmäisen kerran vuonna 2022 vuosien 2020 ja 2021 tilinpäätösten tunnuslukujen perusteella. Vuosina 2019–2021 erityisen vaikeassa taloudellisessa asemassa olevan kunnan arviointimenettelyyn sovelletaan, mitä tämän lain voimaan tullessa voimassa olleessa kuntalain 118 §:ssä säädetään.

Vimpelin kunta täyttää uusista kriteereistä yhden kohdan eli kohdan 2, tuloveroprosenttia koskeva kriteeri. Vielä voimassa olevista kriteereistä (alla) Vimpelin kunta täyttää kaksi, eli tuloveroprosenttia koskeva kriteeri sekä suhteellisen velkaantuneisuuden kriteeri. Kunta sai taseessa jäljellä olevan alijäämän katettua vuoden 2017 tilinpäätöksessä.

- kunta ei ole kattanut taseeseen kertynyttä alijäämää määräajassa
- kunnan konsernitaseeseen on kertynyt alijäämää viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa asukasta kohden TAI
- kunnan ja kuntakonsernin talouden tunnusluvut ovat kahtena peräkkäisenä vuotena täyttäneet kaikki laissa säädetyt raja-arvot, jotka ovat:

1) kuntakonsernin vuosikate on ilman kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain (1704/2009) 30 §:n mukaan myönnettyä harkinnanvaraisen valtionosuuden korotusta negatiivinen;

2) kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroveroprosentti;

3) asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla;

4) kuntakonsernin suhteellinen velkaantuminen on vähintään 50 prosenttia.

Kriisikuntakriteerit	raja-arvo	Vimpeli	Raja-arvo ylittyy
Kuntakonsernin vuosikate, ilman harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta	0	1 059 000 €	ei
Kunnan tuloveroprosentti on vähintään 1 % korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti	19,91	22,25 %	kyllä
Asukasta kohti laskettu kuntakonsernin lainamäärä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainamäärän vähintään 50 prosentilla	9448 €/as (vuonna 2017)	5 735 €/as.	ei
Kuntakonsernin suhteellinen velkaantuneisuus on vähintään 50 %	50	65,36 %	kyllä

Vuoden 2018 tilinpäätöksessä oleva alijäämä tulee olla katettu viimeistään tilikauteen 2023 mennessä. Alijäämän kattamisvelvollisuus koskee vain kunnan tai kuntayhtymän taseeseen kertynyttä alijäämää, ei konsernitaseen alijäämää.

Vuoden 2019 talousarviossa on esitetty vaihtoehtoisia keinoja alijäämän kattamiselle. Ne ovat myyntituottojen ja muiden tuottojen lisääminen joko maksuja korottamalla tai myyntiä lisäämällä 5% v. 2020 ja 2,5% vuonna 2021. Muita keinoja ovat kunnan palvelutuotannossa tarpeettomien kiinteistöjen realisointi, jolla vähennetään kiinteistöjen ylläpitokustannuksia.

Henkilöstömenojen arvioidaan kasvavan suunnitelmavuosina ansioindeksin mukaan noin 2 % / vuosi. Henkilöstömenoja tulee sekä jo talousarviovuonna 2019 että suunnitelmavuosina tarkastella kriittisesti ja kustannusten vähentämiseksi käytetään sisäisiä henkilöstösiirtoja sekä avoimiksi tulevien toimien ja virkojen täyttämättä jättämistä, mikäli mahdollista. Näillä toimilla talouden arvioidaan tasapainottuvan suunnitelmavuosien aikana, edellyttäen, että verotulot ja valtionosuudet kertyvät suunnitelmassa esitetyllä tavalla.

Talouden tasapainottamistoimikunnan tulee valmistella esitys vuoden 2020 talousarvioon ja vuosien 2021 – 2022 taloussuunnitelmaan konkreettiseksi toimenpideohjelmaksi talouden tasapainottamiseksi.

TOIMINNALLISTEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMISEN ARVIOINTI

Järvi-Pohjanmaan perusturvalautakunta

Järvi-Pohjanmaan perusturva on toteuttanut vuoden 2018 aikana toiminnallista ja taloudellista palvelurakennetta. Perusturvan menot vuonna 2018 olivat 11 727 747 euroa. Edellisvuoteen verrattuna nousua oli 102 298 euroa 0.9 %. Talousarvion vuodelle 2018 11 689 265 euroa, tähän ylitystä tilinpäätökseen 38 482 euroa. Tavoitteena on ollut huomioida asiakkaan etu, hyvä palvelu ja lakiuudistusten tuomat uudet toiminta- ja palvelumallit. Lisäksi on huomioitu kuntien talouden tasapainottamisvaatimukset.

Aikuispsykososiaaliset palvelut

Aikuisten psykososiaalisten palvelujen tavoitteena on vahvistaa asiakkaan asemaa, edistää mielenterveyttä ja päihitteettömyyttä sekä ongelmien ehkäisyä. Työskentelyssä korostuu tarpeenmukaisesti tehtävä moniammatillinen yhteistyö. Haasteena aikuisten psykososiaalisissa palveluissa on asiakkaiden tarpeiden arviointi sekä riittävä ja oikea-aikainen palvelun tarjoaminen, jolla pystytään ehkäisemään laitoshoidon tarvetta. Vuoden 2018 tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Palveluohjausta on vahvistettu. Verkostoneuvottelut ja yhteispalaverit toteutuneet asiakastarpeiden mukaisesti.

Vastaanottopalvelut

Vuoden 2018 aikana Järvi-Pohjanmaan perusturvaan vaihtaneita oli 62 henkilöä. Järvipohjanmaalta muualle vaihtaneita oli 361 . Vuoden 2018 hoitotakuu on toteutunut asetuksen mukaisesti. Koulutuspäivien määrä vähintään 3 päivää on toteutunut. 2 avointa lääkärin virkaa vuodelle 2018 ei ole saatu toteutettua yrityksistä huolimatta. Kelakortti ilmoittautuminen tulee käyttöön 2019.

Vastanottopalveluiden kulut ovat talousarvioon 2018 verrattuna 75 236 euroa pienemmät kuin toteuma 2018. Vuoteen 2017 tilinpäätöksen verrattuna 1659 euroa vähempi. Vastaanottopalveluiden suunnitelma on toteutunut vuonna 2018 pääsääntöisesti.

Erikoissairaanhoito

Erikoissairaanhoidon palvelut ostetaan pääosin Etelä-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriltä. Lisäksi tarvittaessa sairaanhoitopiirin ulkopuolelta ja yksityisiltä palvelujen tuottajilta. Vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna menot olivat 423 300 euroa pienemmät kuin

toteutuneessa tuloksessa 2018. Talousarvioon 2018 verrattuna toteutuneeseen 2018 oli 154 269 euroa vähempi.

Aikuissosiaalityö

Aikuissosiaalityö on suunnitelmallista sosiaalityötä, jonka tavoitteena on vahvistaa asiakkaan omaa toimintakykyä, osallisuutta ja ehkäistä sosiaalisten ongelmien syntyä kartoittamalla asiakkaan elämäntilannetta, vahvuuksia ja voimavaroja. Työssä tehdään moniammatillista yhteistyötä ja hyödynnetään muita palveluita. Vuoden 2018 tavoitteet ovat pääasiallisesti toteutuneet. Pitkäaikaistyöttömille järjestetyt ryhmätoiminnot on saatu toteutettua. 4 ryhmää on aloittanut toimintansa.

Aikuissosiaalityö ylitti talousarvionsa 18 361 euroa. Tavoitteet ovat toteutuneet Vimpelin kohdalta.

Perhepalvelut

Perhepalvelujen tavoitteena on tukea ja auttaa perheitä suunnitelmallisesti ja moniammatillisesti. Työmuotoja ovat: lapsiperheiden sosiaalityö, lastenvalvojan palvelut, kasvatusta ja perheneuvola palvelut, lasten suojelutyö sekä perhetyö. Vuoden 2018 perhepalveluiden tavoitteet ovat pääsääntöisesti toteutuneet. THL käsittelyaikojen toteutuminen, yhteydenotot ja käsittelyajat 7 päivän sisällä: 1 on ylittänyt käsittelyajan. Perustarpeen arvioinnin tekeminen 3 kk:n sisällä: 2 on ylittänyt käsittelyajan.

Perhepalvelut ylittivät talousarvion 21 413 eurolla 2018. Perhepalveluiden tavoitteet ovat toteutuneet osittain. Perhepalvelujen toiminta on ollut toiminnallisesti tehokasta.

Hoito- ja hoivapalvelut

Hoito- ja hoivapalvelujen tavoitteena on, että ikäihmiset elävät itsenäistä, mielekästä ja täysipainoista elämää omassa kodissaan. Palvelut tukevat iäkkään henkilön hyvinvointia, terveyttä, toimintakykyä, itsenäistä suoriutumista ja osallisuutta sekä ennaltaehkäisevät lisäpalvelun syntymistä. Vuonna 2018 hoiva ja hoitopalveluiden tavoitteet ovat pääasiallisesti toteutuneet. Koulutus uudelle ryhmälle perhehoitoon 3 työntekijää, joka ei kuitenkaan käynnistynyt odotetulla tavalla.

Hoito- ja hoivapalveluiden talousarvio ilman muutoksia 3 870 514 euroa, joka ylittyi 630 689 euroa 2018. Tilinpäätökseen 2017 verrattuna ylitystä 11 %.

Vammaispalvelut

Vammaispalveluiden tehtävänä on järjestää ja tuottaa vammaispalvelulain sekä asetuksen ja kehitysvammaisten erityishuollosta annetun lain sekä omaishoidon tuesta annetun lain ja

perhehoitaja lain mukaisia palveluja. Hakemusten ja yhteydenottojen käsittely on toteutunut määrä ajassa (7 arkipäivää). Vammaispalvelutiimi kokoontuu säännöllisesti. Perustarpeen arvioinnit ja palvelut on myönnetty 3 kuukauden sisällä. Päätöstenmäärä on kasvanut edeltävään vuoteen (2017 57 kpl) 2018 87 kpl.

Vammaispalvelut ylittivät talousarvion 105 923 euroa ja verrattuna vuoden 2017 tilinpäätökseen oli ylitystä 58 854 euroa.

Suun- ja terveydenhuolto

Suun- ja terveydenhuollon tilinpäätös 2018 oli 62 378 euroa talousarviota suurempi. Verrattuna tilinpäätökseen 2017 nousua oli 14.2 %. Kuntoutuspalvelut (terveyskeskuspsykologin, puheterapian, toimintaterapia, avo- ja laituskuntoutuksen sekä lääkinnällinen kuntoutus) alitti talousarvion -2.9%. Verrattuna vuoden 2017 tilinpäätökseen kulut ovat 29 352 euroa suuremmat.

Eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuolto

Eläinlääkintä- ja ympäristöterveydenhuolto alitti talousarvion vuonna 2018 15 826 euroa. Vuoteen 2017 verrattuna ylitystä tuli 538 euroa.

Työterveyshuolto

Työterveyspalvelut eivät kuulu perusturvan kustannuspiiriin vaan ne hankitaan alueen yksityisiltä toimijoilta.

Perusturvalautakunnalle asetetut taloudelliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Järvi-Pohjanmaan sivistyslautakunta

Alajärven sivistyslautakunta tuottaa Vimpelin sivistys-, varhaiskasvatus- ja vapaa-aikapalvelut ostopalvelusopimuksella. Vimpelin kunnan organisaatiossa on kunnan oma tilaajalautakunta.

Sivistystoimelle oli asetettu vuoden 2018 talousarviossa viisi valtuuston nähden sitovaa toiminnallista tavoitetta. Toiminta- ja toimitilaverkkosuunnitelma vv. 2018-2021 valmistui suunnitellusti.

Perusopetuksen tavoite 9. luokalta päättötodistuksen saaneista toisen asteen koulutuksen aloittamisesta toteutui 100 %:sti. Kaikki 47 oppilasta aloittivat toisen asteen koulutuksen.

Vuoden 2018 vapaa-aikatoimen valtuuston nähden sitovat tavoitteet toteutuivat. Tavoitteena olivat tapahtumien järjestäminen kylille ja nuorisotakuun toteuttaminen. Liikuntatapahtumia oli 40 kpl/2436 osallistujaa.

Sivistys-, varhaiskasvatus- ja vapaa-aikapalveluiden kehittäminen taloudellisesti ja toiminnallisesti on toteutunut. Sivistystoimen kulut ovat alittuneet talousarvioon nähden 190 974 eurolla. Sivistystoimen nettomenot ovat Vimpelin osalta 80 344 euroa.

Varhaiskasvatuksen talousarvio alittui 70 048 eurolla. Toimintatuotot olivat vähän ennakoitua suuremmat. Henkilöstökulut ylittyivät pääosin takautuvasti maksettujen korvausten ja sijaiskustannusten vuoksi. Perheille maksettavien avustusten kustannukset alittuivat vähentyneen kotihoidontuen käytön vuoksi. Palvelujen ja tarvikkeiden ostot toteutuivat suunnitellusti.

Esi- ja perusopetuksen talousarvio alittui 100 838 eurolla. Nettokustannukset Aapiskujan koululla olivat oppilasta kohti 8 260 euroa ja Yhteiskoulun 9 098 euroa.

Vimpelin lukion toimintakulut (netto) ilman valtionosuutta olivat 756 596 euroa. Valtionosuus 631 450 euroa. Painotettu opiskelijamäärä oli 76,8. Kun valtionosuus vähennetään nettokustannuksista, Vimpelin osuus lukion kustannuksista on 125 145 euroa eli 1 629 euroa/oppilas. Ennakoitua pienempi maksuosuus johtuu suuremman opiskelijamäärän tuomasta valtionosuudesta.

Oppimistulokset olivat yo-kirjoitusten mittarilla mitattuna erinomaisia, sillä Vimpelin lukio oli toiseksi paras Etelä-Pohjanmaan lukio, kun vertailtiin keskiarvoja keväällä 2018. Opiskelijat sijoittuivat hyvin jatko-opiskeluihin. Lukion keskeyttäneiden määrä oli vähäinen. Henkilöstön rekrytointi on onnistunut hyvin.

Etelä-Pohjanmaan Musiikkiopisto ylitti talousarvion 2 360 eurolla. Vimpelin toimipisteessä oli 47 oppilasta, joista varhaiskasvatuksen oppilaita 12. Toiminnallisia tavoitteita Musiikkiopiston toiminnalle ei oltu määritelty.

Järvi-Pohjanmaan Kansalaisopisto alitti talousarvion 6447 eurolla. Kunnan maksuosuus on 51 841 euroa ja oppitunteja 1 476. Väestön väheneminen ja kiristynyt kilpailu ihmisten vapaa-ajasta vähentävät Kansalaisopiston opiskelijamääriä.

Kirjastopalvelut alitti talousarvion 6 447 eurolla. Asukasta kohti lainauksia oli 27,1 missä näkyy omatoimikirjaston koko vuoden toiminta. Kävijämäärä/asukas ei lisääntynyt, vaikka lainaukset ja aukiolotunnit ovat kasvaneet. Kävijöitä oli 19 155 ja lainoja 45 249. Lainan hinnaksi tuli 4,70 euroa. Taloudelliset tunnusluvut toteutuivat hyvin, samoin muodollisesti pätevän henkilökunnan tavoite. Toiminnallisista tavoitteista monipuolista, ajantasaista ja kysyntää vastaava aineistokokoelma -tavoite toteutui.

Museotoiminnalle tavoitteeksi asetettu kävijämäärän kasvattaminen toteutui. Näyttelyjen uudistamiseen ja kokoelmanhallintaan ei ollut varattu määrärahaa.

Kotihoidontuen menot alittuivat 57 097 eurolla. Perheille maksettavien avustusten kustannukset alittuivat vähentyneen tuen käytön vuoksi. Kelan kautta maksettavaa tukea maksettiin 119 303 euroa. Päivähoidon talousarvio alittui n. 12 000 eurolla. Kunnassa toimii kolme omassa kodissaan toimivaa perhepäivähoitajaa. Metsätarhan päiväkodin asiakasmäärät ovat edellisvuosien tasolla laskevasta syntyvyydestä huolimatta, samoin nettokustannukset. Kustannuksiin sisältyvät päiväkodin ja Aapiskujan esioppilaiden kerhotoiminta.

Vapaa-aikatoimi tekee tiivistä yhteistyötä teknisen toimen kanssa osallistumalla liikuntarakentamisen ja kehittämishankkeiden suunnitteluun ja toteuttamiseen. Vapaa-aikalautakunnalle vuodeksi 2018 asetettuja tavoitteita olivat perheliikunnan edistäminen yhteistyössä muiden hallintokuntien ja kolmannen sektorin kanssa, lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksien edistäminen ja syrjäytymisen vähentäminen.

Liikuntapalvelut toteutuivat odotetusti. Säästöjä on saatu muiden palveluiden ostosta. Liikuntatoimen talousarvio ylittyi 1 150 eurolla ja nuorisotoimi ylittyi 10 659 eurolla. Kustannukset sisältävät myös kuntaosuudet Ohjaamosta 1 237 euroa, Starttipaja Laiturista 9 625 € sekä Etsivä Nuorisotyöstä 5 725, joita ei ollut vuoden talousarviossa. Liikuntatoimen nettomenot olivat 135 719 €.

Järvi-Pohjanmaan sivistyslautakunnalle asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat pääosin toteutuneet.

Järvi-Pohjanmaan maaseutulautakunta

Maaseututoimelle asetettiin vuodelle 2018 neljä strategista tavoitetta:

1. Tukien maksatus ensimmäisenä päivänä.
2. Maaseudun kehittämiseen liittyvien kontaktien ja tilaisuuksien määrä.
3. Lomittajien ammattitaito.
4. Lomituspalveluiden sataprosenttinen toteutuminen.

Ensimmäinen tavoite maatalouden tuotantotukien maksatus ensimmäisenä maksupäivänä vähintään 80 prosenttisesti (seurattavat tuet tilatuki, luonnonhaittakorvaus ja ympäristötuki). Tavoite toteutui toimintakertomuksen mukaan edellisen vuoden tapaan. Vimpelissä oli 236 tukihakemusta, joista maksettiin 234 tukihakemusta, toteutumisprosentti oli 99,15 %.

Toinen tavoite oli maaseudun kehittämiseen liittyvien kontaktien ja tilaisuuksien määrä. Toiminnalliset tavoitteet: Henkilöstöä ja tuenhakijoita koulutetaan viljelijätukihakuun liittyvissä asioissa. Yhteistoiminta-alueen viljelijöille suunnattuja tilaisuuksia järjestettiin neljä kappaletta. Maaseutupalvelujen kehittämistoimien tavoitteena oli aikaansaada kotieläintuotannon investointeja Järvi-Pohjanmaan yhteistoiminta-alueella tuotantotason säilyttämiseksi sekä neuvonnan tukemista asiantuntijatilaisuuksien avulla. Neuvontaan

sisältyivät muun muassa rahoituslähteiden selvittäminen investointeja varten sekä laskelmissa avustaminen. Viljelijöiden käytössä on lisäksi ollut yritystulkkiAGRI – ohjelma sekä Yritys Suomi portaali. Eri toimenpiteissä mukana olleiden yrittäjien osallistumisten seuraamista ja raportointia vaikeutti uusi tietosuoja-asetus. Kehittämisen aktiivisten asiakaskontaktien määrän oli 112 kpl. Tavoitteet toteutuivat.

Kolmas tavoite kohdistui lomittajien ammattitaitoon. Lomituspalveluiden hallinto on kartoittanut maatalouslomittajien ammattitaidon ja huolehtinut osaltaan, että työskentelyolosuhteet täyttävät työturvallisuudelle asetetut puitteet. Hallinto myös päivittää lomittajien työolosuhteet kolmen vuoden välein tiloilla tehtävien olosuhdekartoitusten avulla. Toimintakertomuksen mukaan tavoite on näin täyttynyt. Suunnitellun lähiruokahankkeen toteuttaa Järviseudun ammatti-instituutti Leader -rahoituksella. Maaseututoimi on mukana hankkeen suunnittelussa ja toteuttamisessa. Elinvoimaa Kauhavan ja Järviseudun maataloille ja Digi tehokäyttöön maataloilla -hankkeilla on järjestetty pienryhmäkoulutusta, jossa on taloushallinnon lisäksi käsitelty tuotantoa, jatkojalostusta ja jaksamista. Maaseututoimi on mukana myös Varavoimaa Farmarille Etelä-Pohjanmaalla II -hankkeessa. Maaseututoimi on ollut kiinteästi mukana JPYP ja Etelä-Pohjanmaan liiton hallinnoimassa CESME-kiertotaloushankkeessa, jonka tavoitteena on edistää kiertotalouden käytäntöjä yrityksissä.

Neljäs tavoite oli lomituspalveluiden 100 prosentin toteutuminen. Yrittäjiä kannustetaan käyttämään tuettua maksullista lomittaja-apua. Tuetun maksullisen lomittaja-avun käyttäjien määrää prosentteina vuosilomaan oikeutetuista lisätään. Lomitettavien tilojen 138 (-3) ja samalla yrittäjien määrä laski 218 (-8) yrittäjään, Alajärvi 147 (-4), Soini 37 (0) ja Vimpeli 34 (-4). Lomituspäivien määrä lisääntyi 9558 (+320) lomituspäivää. Vuosilomat on myönnetty lainmukaisesti. Vuosilomaa lomitettiin Alajärvellä 25,28 päivää, Soinissa 24,30 ja Vimpelissä 25,06. Keskiarvo oli 25,07 vuosilomapäivää yrittäjää kohti. Tavoite alittui hieman. Syynä oli se, että loppuvuonna oli runsaasti sijaisapulomituksia, jolloin vuosilomapäiviä siirtyi pidettäväksi vuodelle 2019. Sijaisapupyynnöt on toteutettu 97 %, koska sijaisapua suorittavaa lomittajaa ei otettu tilalle tai lomitusta ei otettu koko sijaisavun ajaksi. Tavoite alittui hieman. Lomaan oikeutetuista 20 turkistuottajasta 17 on pitänyt kaikki 18 vuosilomapäiväänsä ja 3 ei pitänyt lomaa ollenkaan. (yksi oli turkistuotannon lopettanut tila). Yhteensä turkistuottajat käyttivät 306 vuosilomapäivää (89,5 %). Tavoite alittui hieman.

Maaseutulautakunnan talousarvio 2018 oli 352 585 euroa ja tilinpäätös oli 293 033 euroa eli talousarvion alitus oli 59 552 euroa. Maaseutulautakunta on jatkanut toimintaansa tehokkaasti ja taloudellisesti kiitettävällä tavalla.

Tarkastuslautakunta kiittää virkamies- sekä luottamushenkilöhallintoa maaseututoimen jatkuneesta aktiivisesta kehittämisestä.

Järvi-Pohjanmaan maaseututoimelle asetetut toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ovat toteutuneet muutamaa lukuun ottamatta.

Kunnanhallitus

Kunnan toiminnalle asetettavilla tavoitteilla on pyritty luomaan positiivisia vaikutuksia kuntalaisten hyvinvointiin sekä kunnan elinvoimaisuuteen. Tavoitteet on asetettu siten, että ne kattavat tehtäväalueen perustehtävät ja ovat toteutettavissa niihin osoitetuilla voimavaroilla. Voimavarat tarkoittavat sekä taloudellisia resursseja että henkilöstöresursseja.

Kunnanhallituksen tavoitteena on ollut:

- kuntastrategian päivittäminen
- hallintosäännön päivittäminen
- laajan hyvinvointikertomuksen esitys valtuustolle kuntastrategian painopisteiden kohentamista varten
- kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen
- viestinnän ja markkinoinnin kehittäminen
- kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamismahdollisuuksien kehittäminen
- hankintamenettelyjen yhdenmukaistaminen, selkeyttäminen ja toimivallan määrittely
- sivistys-, varhaiskasvatus ja vapaa-aikapalveluiden kehittäminen taloudellisesti ja toiminnallisesti
- talouden pitäminen tasapainossa
- nuorten kesätyöllistäminen
- yrityksille maksettava tuki

Tilinpäätöksen mukaan tavoitteet ovat onnistuneet seuraavasti. Kuntastrategian hyväksyminen valtuustossa ei toteutunut, mutta hallintosääntö hyväksyttiin valtuustossa 11.6.2018. Valtuuston kokouksessa 17.12.2018 käsiteltiin hyvinvointikertomus, joka toteutui vuosittaisen hyvinvointikertomuksen osalta. Viestinnän ja markkinoinnin osalta suunnitelma ei toteutunut. Vuoden 2018 aikana on otettu käyttöön kuntalaisaloite.fi – palvelu kunnan nettisivuille ja lisäksi kuntatiedotetta on alettu lähettämään koteihin. Hankintamenettelyjen osalta tehty hankintaohje palautettiin takaisin valmisteluun valtuuston kokouksesta 11.6.2018. Sivistys-, varhaiskasvatus ja vapaa-aikapalveluiden toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden asettaminen talousarviovuodelle 2019 ja suunnitelmavuosille 2020-2021 sivistystoimen tilaajalautakunnassa toteutui. Kunnanhallituksen kokouksissa seurataan vähintään kerran kuukaudessa talousarvion toteutumista ja tilinpäätösennusteen seuranta. Tavoitteiden osalta toteutuivat myös 21 nuoren kesätyöllistäminen sekä yrityksille maksettavan tuen osalta, kun 21 nuoren työllistämiseen on annettu tukea.

Tarkastuslautakunta ei voi arvioida tavoitteiden toteutumista täysin tilinpäätöksen perusteella.

Tavoitteiden määrä on lisääntynyt edellisvuosien tasolta, mikä ei ole tarkastuslautakunnan mielestä kovin hyvä asia. Tavoitteet tulisi olla selkeitä, mitattavia ja realistisia siten, että kunnan talouden tasapaino voidaan säilyttää tai saavuttaa suunnittelukaudella. Edelleen vaatisi kunnanhallitukselta tarkempaa analysointia mitattavien kriteereiden määrittelyssä. Kunnanhallitus on allekirjoittanut tilinpäätöksen 25.3.2018. Tilinpäätös on säännösten mukaan allekirjoitettu maaliskuun loppuun mennessä.

Tekninen lautakunta

Tekninen lautakunta toimii oman toimialansa palvelujen tuottajana ja päättää valtuuston hyväksymän talousarvion puitteissa tehtävälueidensa palveluista, palvelurakenteista ja palveluajoista sekä niiden muutoksista ja antaa lautakunnan toiminnan johtamisessa tarvittavia ohjeita. Teknisen toimen tehtävänä on rakentaa ja ylläpitää toimiva infrastruktuuri Vimpelin kunnan alueella sekä luoda hyvät toimintaedellytykset muille tulosalueille.

Teknisen toimen alle kuuluvat yhdyskuntasuunnittelu, yhdyskuntapalvelut, toimitilat ja vuokrauspalvelut, puhdistus- ja ravitsemuspalvelu ja vesihuoltolaitos.

Yhdyskuntasuunnittelu

Yhdyskuntasuunnittelun osalta on käynnistetty vuonna 2018 Sääksjärven rantaosayleiskaava kutsumalla kiinteistöjen omistajat tiedotustilaisuuteen 31.1.2018. Lisäksi on teetetty luontoselvitys Pohjanmaan Luontotieto Tmi:llä Sääksjärven alueella, joka valmistui 29.8.2018 mennessä. Yhdyskuntasuunnittelun osalta tilikauden alijäämä talousarvioon nähden 18804,10 euroa suurempi.

Tekninen toimi on myös suunnitellut Jukkalan alueen kehittämistä.

Yhdyskuntapalvelut

Liikenneväylien tavoitteena on ollut liikennekuolemien / vakavien liikenneonnettomuuksien määrän säilyttäminen 0-tasolla kaava- ja yksityisteiden kunnossapitoalueella. Konkreettiset tavoitteet olivat energian säästö ja katu turvallisuus. Tavoitteet toteutuivat, sillä Yhteiskoulun piha-alueelle ja Opintie tiealueelle on vaihdettu matalaenergiesäätölamput. Tilikauden alijäämä talousarvioon nähden 22 677,27 euroa suurempi.

Puistojen ja yleisten alueiden osalta tavoitteena ollut pitää kylätaajama siistinä. Toimintakertomuksen mukaan tavoite toteutui, sillä tekninen toimi on siistinyt kunnan omistamia alueita puiden kaadolla Jukantuvan alueella sekä Rantakyläntien ja Kisarannantien

risteyksessä. Lisäksi uuden Kaarisillan ympäristöä on siistitty. Tulot toteutuivat yli talousarvion 48 991,23 eurolla ja menot ylittivät talousarvioon myönnetyn määrärahan. Tilikauden alijäämä kuitenkin 2 594,31 euroa pienempi kuin talousarvioon kirjattu.

Ulkoilu- ja liikunta-alueiden osalta tavoitteena ollut kehittää niitä yhdellä käyttäjäystävällisellä ulkoilu-/liikunta-alueena. Toimintakertomuksessa mainitaan uuden Kaarisillan rakentamisen luoneen mahdollisuuden uudeksi liikuntareitiksi, joka on kaikkien kuntalaisten käytössä. Tilikauden alijäämä ylittyi talousarvion nähden 4 216,40 eurolla.

Ympäristön huolto ja rakennusvalvontaan on asetettu talousarviossa neljä eri tavoitetta.

1. Ympäristö, asukasluvun nostaminen. Toiminnallinen tavoite ollut asuntotonttien myynnin lisääminen toteuttamalla yksi tonttikampanja myyden 1-2 tonttia. Tavoitteeseen ei vielä päästy tonttikampanjan jälkeen vaikka kiinnostusta oli.
2. Elinkeinopolitiikka, työpaikkojen lisääminen. Järviseudun sairaala-alueen kehittäminen ollut toiminnallisena tavoitteena pitämällä avoimet ovet sairaala-alueelle. Tavoitteena ollut vuokrata 50 m² liike-/asuinhuoneisto neliötä. Tavoitteen osalta sairaalan alueella pidettiin avoimien ovien päivä, jonka johdosta kiinteistölle on tullut uusia vuokralaisia. Lisäksi tiloja vuokrattiin kaikestaan 950 m², joten tavoite täyttyi.
3. Ympäristö, asukasviihtyvyys/houkuttelevuus. Kylätaajamakuvan parantaminen siistimällä yleisiä ja kunnan omistamia alueita. Mittarina hoidetut kiinteistöt 10 kpl/vuosi. Ympäristöpalvelujen toimesta on lähetetty kirjeet kuntalaisille kiinteistöjen purku- tai korjauskehotuksia ja n. 6-7 kiinteistöä on joko purettu tai korjattu.
4. Ympäristö, kunnan rakennuskannasta huolehtiminen. Toiminnallinen tavoite parantaa kuntalaisten turvallisuutta tarkentaen viiden kadun /kiinteistön osoitteet. Tekninen toimi/rakennusvalvonta on huolehtinut, että kiinteistöillä on oikeat osoitteet ja niitä on tarkennettu 5 kiinteistölle. Rakennusvalvonnan osalta rakennuslupien määrä noussut 51 % vuodesta 2017 vuoteen 2018. Tämä johtuu osaltaan siitä että luvattomille rakennuksille on haettu lupa.

Yhdyskuntapalvelut yhteensä tilikauden osalta alijäämäinen -474 197,92 euroa, kun talousarvio -447 250 euroa.

Toimitilat ja vuokrauspalvelut

Toimitila ja vuokrauspalveluiden osalta ollut toiminnallisina tavoitteina tehdä toimenpidelista tuleville vuosille korjaustoimenpiteistä kunnan kiinteistöille sekä energian säästö siirtymällä matalaenergisiin valaisimiin.

Tekninen toimi on remontoitu vuonna 2018 useita kiinteistöjä, kuten osa Mirjanpellon kiinteistöstä, Venla ja Väinön kiinteistöstä toimistohuone, Järviseudun Sairaalan kiinteistö Intervalliosastoa varten, Yhteiskoulun ja Tuulikellon keittiöt, yhteiskoulun kanslia ja Kuntalan vuokra-asunto. Yhteensä remontoitu 2 400 m². Matalaenergisiä valaisimia on

vaihdettu Yhteiskoulun piha-alueelle ja Opintie alueelle. Tilikauden alijäämäinen tulos toimitila ja vuokrauspalvelut yhteensä 128 237,51 euroa suurempi kuin talousarvio.

Puhdistus- ja ravitsemuspalvelu

Puhdistuspalvelun osalta ollut toiminnallisena tavoitteena hygieniatason ylläpitäminen sekä oppilaiden ja työntekijöiden hyvinvointi. Konkreettinen toimenpide tehdä siivousmitoitus, mutta tämä ei toteutunut vuonna 2018 johtuen siitä että tähän ei oltu varattu tarvittavaa määrärahaa. Toimintakulut 17 975,42 euroa pienemmät verrattuna talousarvioon ja toimintatuotot puolestaan 15 671,55 euroa pienemmät kuin talousarviossa. Tilikauden alijäämä talousarvioon nähden 2 303,87 euroa pienempi.

Ravitsemuspalvelun toiminnalliset tavoitteet kohdennettiin Monipuolisempaan kouluruokaan, ruokahävikin pienentämiseen sekä ravitsemussuosituksia noudattamaan. Ravitsemuspalveluiden tavoitteiden kerrotaan pääosin toteutuneen ja keskitetty ruuanjakelu on purettu Yhteiskoulun keittiön ollen taas toiminnassa. Se miten tavoitteet ovat toteutuneet, niin se ei käy tarkemmin ilmi. Ravitsemushuollon toimintakate ollut talousarvioon nähden 5 493,34 euroa huonompi.

Vesihuoltolaitos

Uusia vesiliittymissopimuksia tehtiin 1 kpl, josta tulot yhteensä 629 euroa. Uusia viemäri liittymissopimuksia 8 kpl, joista tulot yhteensä 18 218 euroa. Jätevettä on johdettu vuonna 2018 puhdistettavaksi 206 720 m³ (sisältää Lappajärven Itärannan jätevesiosuuskunnalta 13 940 m³). Sako- ja umpisäiliölietteitä vastaanotettu puhdistamalla 555 m³. Jätevesimaksuja laskutettu vuonna 2018 yhteensä 339 914 euroa.

Vesihuoltolaitokselle on asetettu talousarvioarviossa neljä toiminnallisia tavoitetta liittyen lähinnä Viitaniemen, Ilolan, Sääksjärven ja Lakaniemen alueiden viemärointeihin. Tavoitteiden osalta Sääksjärven alueelta uusia viemäri liittymiä 5 kiinteistöä. Toiminta-alueita ei ole laajennettu Ilolan alueen eikä Lakaniemen alueen kiinteistöille, sillä liittyjiä ei ole ollut tarpeeksi. Tavoitteisiin oli päästy osittain. Tilikauden tulos alijäämäinen 7 349,11 euroa, kun talousarvio oli ylijäämäinen 115 933 euroa.

Tarkastuslautakunnan mielestä teknisen lautakunnan tavoitteiden asettaminen on parantunut edellisistä vuosista. Tarkastuslautakunta muistuttaa, että tekninen lautakunta ja viranhaltijat noudattavat johto- ja hankintasääntöjä toiminnassaan. Yli 10 000 euron investoinnit tulee tuoda lautakunnan käsittelyyn kuten myös investointien määräraha ylitykset. Erityisesti tarkastuslautakunta huomauttaa kilpailutuksista, että tekninen lautakunta noudattaa hankintasopimusten tekemistä tarjouspyynnön mukaisesti, eikä poikkea niistä. Tarkastuslautakunnan mielestä esimerkiksi lumiurakoiden osalta näin ei ole toimittu nykyisten sopimusten osalta.

Teknisen lautakunnan asettamat tavoitteet ovat pääosin toteutuneet. Toiminnallisten ja taloudellisten tavoitteiden tulee olla selkeitä, että ne palvelee tarkoitustaan. Tavoitteiden pitää olla toimintaa kehittäviä ja mitattavia.

Teknisen toimen tilikauden alijäämä noin 300 000 euroa yli talousarvion.

Investoinnit

Suurimmat investoinnit vuonna 2018 olivat Opintien silta + tiet 520 962,35 euroa, intervalliosaston peruskorjaus 64 009,25 euroa, kaavatiet 172 586,74 euroa, puhdistamon saneeraus 192 514,75 euroa sekä Mirjanpellon peruskorjaus 94 281,79 euroa. Investointien kustannukset olivat yhteensä 1 259 105,97 euroa. Tulot 1 248,26 euroa, nettokustannukset 1 260 354,23 euroa. Talousarvioon oli varattu investointeihin netto 1 230 000 euroa (muutosten jälkeen), joka ylitettiin 29 105,97 eurolla, toteuman ollessa 102,4%.

Investointien talousarviomuutoksiin on syytä kiinnittää tarkemmin huomiota jatkossa.

Kunnan konserniyhtiöt

Vimpelin kunnan kuntalain (410/2015) mukaiset konserniohjeet on hyväksytty kunnanvaltuuston kokouksessa 11.6.2018. Vimpelin kunnanvaltuusto asettaa keskeisille konserniyhteisöille tavoitteet vuosittain. Kunnanvaltuusto edellyttää, että kuntakonserniin kuuluvien yhteisöjen tulee omassa palvelutuotannossaan noudattaa kunnanvaltuuston hyväksymiä tavoitteita.

Vuodelle 2018 kunnanvaltuusto on asettanut seuraaville yhteisöille tavoitteet

- Kiinteistö Oy Rentolankartano
- Vimpelin Lämpö Oy
- Vimpelin keskuskiinteistöt Oy
- Asunto Oy Kotipiha

Lautakunnan arviointi tavoitteiden toteutumisesta perustuu vuoden 2018 talousarvioon ja tilinpäätökseen.

Omistajapolitiikka on kuntakonsernin johtamisväline. Omistajapolitiikan osa-alueita ovat omistajastrategia ja konserniohjaus. Konserniohjauksella kuntakonsernin johto pyrkii toimintayksiköiden tehokkaaseen ja tulokselliseen ohjaukseen.

Koy Rentolankartanon (Kunnan omistusosuus 100 %) tavoitteena oli tilojen käyttöaste 95%, tehdä talouden tervehdyttämisuunnitelma, tilikauden tulos positiivinen, alijäämän

kattaminen vuoteen 2020 mennessä, omavaraisuusaste yli 5 %, pitkäaikainen vieras pääoma €/asukas pienempi kuin 964 €/asukas, tehdä korjausinvestointien suunnitelma sekä korjausinvestointien taso % liikevaihdosta 10 %.

Tavoitteet ovat toteutuneet yhtä lukuun ottamatta.

Vimpelin lämpö Oy (Kunnan omistusosuus 70,8%) tavoitteena ollut pyrkiä lisäämään liittymiä (kuitenkin huomioiden niiden taloudellinen kannattavuus), yksikköhinta kunnallisen tuotannon keskiarvosta, katetuotto % suurempi kuin 30 %, sijoitetun pääoman tuotto suurempi kuin 4%, toimintatulot toimintamenoista suurempi kuin 60%, tilikauden voitto / liikevaihdosta suurempi kuin 8 %. Omavaraisuus aste suurempi kuin 75 %, suhteellinen velkaantuneisuus pienempi kuin 30 % sekä pitkäaikaisen vieraan pääoman määrä pienempi kuin 70 €/asukas.

Tavoitteet ovat pääosin toteutuneet

Vimpelin keskuskiinteistöt Oy (Kunnan omistusosuus 59,2%). Yhtiölle asetetut tavoitteet käyttöaste 100%; ei toteutunut, tilikauden tulos positiivinen; toteutui, omavaraisuusaste suurempi kuin 20 %; toteutui.

Asunto Oy Kotipiha (Kunnan omistusosuus 100%). Yhtiölle asetetut tavoitteet käyttöaste 100%; ei toteutunut, tilikauden tulos positiivinen; toteutui, alijäämä katettu; toteutui.

YHTEENVETO

Vuonna 2018 Vimpelin kunta teki alijäämäisen tuloksen kolmen perättäisen ylijäämäisen vuoden jälkeen. Kunnan tilinpäätös vuodelta 2018 on alijäämäinen 0,503 miljoonaa euroa poistojen jälkeen. Vuoden 2017 tilinpäätökseen verrattuna laskua oli lähes 800 000 euroa.

Kunnan vuosikate oli vuonna 2018 0,354 miljoonaa euroa ja se on vuoteen 2017 verrattuna 1,471 miljoonaa euroa pienempi. Vanhan kuntalain mukaan kuntakonsernikriteereitä on neljä kappaletta, joista Vimpelin kunta täyttää edelleen kaksi, eli tuloveroprosenttia koskeva kriteeri sekä suhteellisen velkaantuneisuuden kriteeri. Uusi laki tulee voimaan 1 päivänä maaliskuuta 2019. Vimpelin kunta täyttää uusista kriteereistä yhden kohdan eli kohdan 2, tuloveroprosenttia koskeva kriteeri.

Taseeseen kertyi alijäämää 86,87 euroa per asukas (Kuntakonserniylijäämä oli 6 euroa per asukas). Tarkastuslautakunta pitää tärkeänä, että kuntakonserni jatkaa taloudentasapainottamista ja menojen kriittistä tarkastelua säännöllisesti.

Kunnan taseeseen kertynyt alijäämä on 252 258 euroa. Kunnan konsernin ylijäämä on 166 275 euroa. Kuntatalous on vuonna 2018 aikana huonontunut edellisiin vuosiin verrattuna.

Vimpelin erikoissairaanhoidossa sairaanhoitopiiriltä ostetut palvelut laskivat vuoteen 2017 verrattuna 416 494 euroa. Asiakkaat ovat tarvinneet sairaanhoitopiirin ulkopuolelta ostettuja palveluita vähemmän kuin edellisenä vuonna (150 626 euroa).

Sivistys-, teknisen ja perusturvan osalta on edelleen saatavissa selkeitä kustannussäästöjä jotka tuovat pitkäjänteistä uskottavuutta Vimpelin kunnan taloudenpitoon. Tarkastuslautakunta muistuttaa, että tekninen lautakunta ja viranhaltijat noudattavat johto- ja hankintasääntöjä toiminnassaan. Yli 10 000 euron investoinnit tulee tuoda lautakunnan käsittelyyn kuten myös investointien määräraha ylitykset. Erityisesti tarkastuslautakunta huomauttaa kilpailutuksista ja sen myötä sopimusten tekemistä tarjouspyynnön mukaisesti, eikä poikkea niistä. Tarkastuslautakunnan mielestä esimerkiksi lumiurakoiden osalta näin ei ole toimittu nykyisten voimassaolevien sopimusten osalta.

Yhteisten ja omien lautakuntien kustannuksia tulee tarkkailla edelleen aktiivisesti ja tarpeen vaatiessa vaadittava päivitettäväksi.

Tarkastuslautakunta esittää, että valtuusto edellyttää kunnanhallituksen ja lautakuntien käsittelevän arviointikertomuksen lokakuu 2019 loppuun mennessä ja antavan selvityksen arviointikertomuksessa esitettävien havaintojen johdosta mahdollisesti suoritettavista toimenpiteistä edellä mainittuun ajankohtaan mennessä.

Vimpelissä 27.05.2019

Jyrki Niemi pj.

Mikael Mikola vpj.

Aila Aho jäsen

Jouni Leppäaho jäsen

Laila Järvenpää jäsen